

El sistema cultural català entre la coordinació i la competència institucional

Published by [Interacció](#) [1] on 24/11/2014 - 17:33 | Last modification: 09/06/2026 - 16:59

Llegit avui, aquest article continua sent una de les anàlisis més útils per entendre una característica persistent de les polítiques culturals catalanes: la dificultat per articular un sistema cultural coherent entre administracions que comparteixen responsabilitats, recursos i legitimitats. Publicat el 2012, el text de Joaquim Rius, Arturo Rodríguez Morató i Santi Martínez Illa descriu un procés de construcció institucional encara obert, travessat per tensions entre racionalització, cooperació i poder polític.(n. de l'e., 2026)

L'article parteix d'una constatació singular: a Catalunya la política cultural no s'ha estructurat al voltant d'una única administració dominant. Tot i que la Generalitat disposa de les competències culturals principals, el sistema ha estat configurat també per dos actors amb un pes extraordinari: la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta distribució ha generat un model allunyat dels esquemes clàssics europeus i caracteritzat per una negociació constant de funcions, recursos i lideratges.

Els autors mostren com, des de la recuperació de l'autogovern, la relació entre aquestes institucions ha oscil·lat entre la cooperació i la competència. La Generalitat va intentar construir una estructura territorial homogènia d'equipaments culturals, mentre que el món local reivindicava una articulació basada en la subsidiarietat i la proximitat. El resultat va ser un llarg període de bloqueig institucional que va dificultar la construcció d'un sistema cultural plenament coordinat.

La governança cultural catalana s'ha construït a partir de la interacció entre institucions, equipaments i administracions amb capacitats i interessos diferents.

Una de les aportacions més rellevants de l'article és l'anàlisi del paper de la Diputació de Barcelona. Davant l'absència d'una coordinació territorial efectiva per part de la Generalitat, la Diputació va desenvolupar xarxes de biblioteques, museus, arxius i circuits de difusió cultural que la van convertir en un actor central de la cooperació cultural local. Aquesta funció va generar capacitat tècnica i suport als municipis, però també riscos d'homogeneïtzació i dependència.

L'estudi dedica una atenció especial als grans equipaments culturals del país. Museus, teatres i centres culturals han acabat configurant estructures de governança complexes, amb participació simultània de diverses administracions. Aquesta arquitectura institucional ha garantit estabilitat i finançament compartit, però també ha dificultat la presa de decisions i la definició clara de responsabilitats.

La conclusió és clara: el principal repte de la política cultural catalana no és tant la manca d'institucions o de recursos com la dificultat d'articular-los en un sistema coherent. Segons els autors, la racionalització i la coordinació continuen sent una assignatura pendent, condicionada per les relacions de poder, les inèrcies institucionals i les diferents visions sobre el paper del territori i de la capital.

Referència

Rius Uldemolins, J., Rodríguez Morató, A., i Martínez Illa, S. (2012). *El sistema de la política cultural en Cataluña: un proceso inacabado de articulación y racionalización*. Revista de Investigaciones Políticas y Sociológicas, 11(3), 173–203 <https://revistas.usc.gal/index.php/rips/article/view/1023> [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Tags: governança cultural

Tags: polítiques culturals

Tags: planificació cultural

Tags: desenvolupament territorial

Tags: estudis socials de la cultura

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2014/sistema-cultural-catala>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://revistas.usc.gal/index.php/rips/article/view/1023>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5500>